

RJ 27/1/23

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
CC de Minister van Economische Zaken
CC Staatssecretaris Mijnbouw

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

18 januari 2023

Kenmerk

PDGGO-DTDO / 22478380

Bhm: 22486585

Kopie aan

[Redacted]

Bijlage(n)

- Kamerbrief: Reactie op rapport
'A carbon takeback obligation for
fossil fuels: Feasibility study
phase 2'

- Brief van vaste commissie
EZK: Verzoek reactie op rapport
'A carbon takeback obligation for
fossil fuels: Feasibility study
phase 2'

nota

Kamerbrief - Reactie op rapport 'A carbon takeback
obligation for fossil fuels: Feasibility study phase 2'

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft u op 6 juli 2022 verzocht een reactie te geven op het rapport "A carbon takeback obligation for fossil fuels: Feasibility study phase 2". Met deze nota leggen wij de voorgestelde reactie aan u voor.

Advies

U wordt geadviseerd in te stemmen met de analyse van de voorstellen en de Kamerbrief te ondertekenen.

[Handwritten mark]

Kernpunten

Uw voorgestelde reactie op het rapport

- U geeft aan dat de in het rapport voorgestelde vorm van CTBO (Carbon Takeback Obligation) niet verenigbaar is met het kabinetsbeleid (dat gericht is op een klimaatneutrale en fossielvrije toekomst).
- Nederland zal geen trekkende rol innemen bij de verdere ontwikkeling van een CTBO-beleid.

Het Carbon Take Back Obligation concept

- Het beleidsconcept 'Carbon Take Back Obligation' stelt voor bindende voorwaarden te stellen aan op de markt te brengen hoeveelheden aardgas, en voor te schrijven dat voor elke kubieke meter aardgas die op de markt wordt gebracht een passend percentage koolstof permanent wordt opgeslagen (door CCS projecten).
- Bij invoering van een CTBO zullen producenten en importeurs van aardgas verplicht worden om opslagcertificaten te kopen (en in te leveren aan het bevoegd gezag) om zo aan hun Carbon Takeback-verplichting te voldoen.

Ontvangen BBR

- Met de beschikbaar komende financiële middelen zouden CCS projecten gefinancierd kunnen worden.
- Door de hoeveelheid CO₂-emissies die gepaard gaat met het gebruik van fossiele brandstoffen te compenseren met de equivalente hoeveelheid CO₂-opslag, zou dit een economisch efficiënte optie kunnen zijn om tegen 2050 netto-nul emissies te bereiken.
- De keerzijde is dat het risico bestaat dat met deze maatregel langer fossiele brandstoffen op de markt gebracht kunnen worden hetgeen haaks staat op het kabinetsbeleid om het gebruik van fossiele brandstoffen zo snel mogelijk af te bouwen.
- Daarnaast vraag de invoering van een dergelijk systeem om een Europese aanpak en op dit moment zijn er geen initiatieven op Europees niveau.
- Bij CTBO is sprake van een heffing bij producenten en importeurs en niet zoals bij het ETS systeem een heffing bij gebruikers. De producenten en importeurs zullen hun kosten wel aan afnemers doorberekenen. Of die bereid zijn de prijs te betalen, zal afhangen van de hoogte van de daarmee te vermijden ETS heffing.

Effecten van invoering CTBO

- Het modelleringswerk verricht in het kader van het project geeft aan dat de vraag naar opslagcertificaten de business case voor CCS-projecten zal versterken. Dit zou kunnen leiden tot extra emissiereducties via CCS projecten.
- Verder wordt gesteld dat de CTBO de kosten voor de EU om tegen 2050 netto nul te bereiken, zou kunnen verlagen. Dit is vooral te danken aan de aangenomen economische efficiëntie van CCS, BECCS (biomassa met CCS) en DACCS (*Direct Air Capture and Storage*).
- Wat echter ook uit de modellering blijkt, is dat omdat de CTBO het gebruik van CCS stimuleert, er in 2050 meer fossiele brandstoffen worden gebruikt in vergelijking met scenario's zonder CTBO-beleid.
- De kosten voor gasimporteurs en gasproducenten om te voldoen aan de CTBO zullen worden doorberekend aan de consumenten. De berekeningen (opgesteld voordat de huidige crisis begon) geven aan dat geleidelijke invoering van de CTBO richting 2050 betekent dat de geraamde extra energiekosten voor de consument in 2030 minimaal zijn. Maar de extra energiekosten in 2050 worden niet gegeven. Dit zou onderdeel moeten zijn van een verdere studie.

Compatibiliteit met het kabinetsbeleid

- Het concept CTBO berust op 'carbon balancing' en biedt de mogelijkheid om fossiele brandstoffen te blijven winnen en te gebruiken mits daar elders voor wordt gecompenseerd door middel van technieken als CCS, BECCS en DACS. Dit is niet volledig in lijn met het kabinetsbeleid dat doelstellingen stelt met betrekking tot de reductie van broeikasgasemissies.
- Het kabinetsbeleid is gericht op een klimaatneutrale en fossielvrije toekomst.
- De onzekere extra energiekosten en een gebrek aan perspectief voor de uitvoering van CTBO op EU-niveau zijn redenen om u te adviseren het voorgestelde CTBO-systeem op dit moment niet in de voorgestelde vorm in te voeren.

Toelichting

- Het rapport 'A carbon takeback obligation for fossil fuels: Feasibility study phase 2' is opgesteld door consultancy bedrijven de Gemeynt, Margriet Kuijper Consultancy en Royal HaskoningDHV.
 - Het rapport is gefinancierd met bijdragen van BP, ElementNL, EBN en het ministerie van EZK.
 - Het Ministerie van EZK is, als lid van de stuurgroep, betrokken geweest bij de uitwerking van dit project. De belangstelling van EZK voor dit beleidsconcept is ontstaan door een eventuele toepassing ervan als onderdeel van een transitieplan voor de Nederlandse olie- en gasector.
 - Wegens de complexiteit van het materiaal en door tijdelijk wegvallen van de betrokken collega heeft deze reactie vertraging opgelopen.
- ()